

ADAMOTU(Mandragora officinarum)

Tarih boyunca, gizemli büyücüler dünyasının en etkili bitkisi adamotu olmuştur. Adamotu, Akdeniz ikliminin hakim olduğu bölgelerde yetişen çok yıllık bir bitkidir. İri yapraklara sahip bitkinin gövdesi çok kısa olduğundan yerle bir gibidir. Rozet yaprakların ortasında

mor çiçekler ve daha sonra sarımsı renkli meyvalar yer alır.

Çoğu zaman adamotunun ateş renkli olduğu ve geceleri şimşek gibi ışıklar saçtığı söylenir. Bir yıldız gibi parladığı veya ufukta titrek bir alev gibi görüldüğü için "Şeytan Mumu" gibi isimler verilmiştir. Bu bir dereceye kadar doğrudur. Zira, sıcak iklimlerde yetişen bir bitki olan adamotunun üzerinde ateşböcekleri sıkça toplanır.

Ancak, bitkinin en önemli özelliği insan şeklindeki kalın köküdür ve bitkinin bazı özellikleri en az altı bin yıldır bilinmektedir.. Eski Mısırlılar kökü bir sıvıda (muhtemelen alkol) bekleterek elde ettikleri ekstreye "Hayat Suyu" (Ab-ı Hayat, Sa of Life) adını vermişler ve bunun için kişiye sağlık, canlılık ve uzun ömür vereceğine inanmışlardı.

Mısırlılara göre bitki ilahi bir güce sahipti ve bu özelliklerini ilahlarla olan ilişkisinden alıyordu. Bu yüzden, adamotunu evlerinin bir köşesine koyar

ve önünde mum yakarlardı. Eski toplumlarda, bugün hıristiyanlarda görüldüğü gibi, ilahi tasvirlerin önünde ateş yakma adeti yaygındı. Mısırlılar adamotuna adak adarlar ve onu dualarında yüceltirlerdi.

Adamotunu böylesine özel yapan neydi? Adamotunun vücutta uyuşma yapan bir etkisi vardır ve bu etki günümüzde kullanılan lokal anesteziğin etkisinden farklıdır. Bu etkinin sebep olduğu sersemlik hali geçici bir deliliğe yol açabilir, yüksek dozda ise ölüme sebep olur. Alkolle alındığında sarhoşluk yanında zevkli ve sakinleştirici bir pinekleme meydana getirir. Kişi bu hale büyük stres ve acı safhalarından geçerek ulaşır. Yani bitkinin uyuşturucu özelliği vardır.

Bitkinin bu özellikleri taşıması yüzünden bilinmeyen, esrarlı bir güce sahip olduğu düşünülmüştür. Bitkinin köklerinin insan şeklinde olması bunu doğrulayan bir kanıt olarak algılanmıştır. Kökün bazan erkek bazan da kadın vücudu şeklinde olması sempatik büyüde kullanılmasına neden olmuştur. Bitkinin sarımsı renkli meyvalarının yenmesiyle hem erkek hem de kadının cinsel güce ve verimliliğe sahip olduğuna inanılmıştır. Çoğu kültürlerde meyvanın yenmesi hamile kalmanın bir garantisi olarak görülmüştür. Kökler ise, bilhassa doğurganlığı simgeleyen bir tılsım olarak vücut üzerinde taşınmıştır. Belki de bu yüzden, aşk, güzellik ve şehvet tanrıçası Afrodite'ye "Mandragnitis" lakabı verilmiştir. İyonyalılar bitkiyi "Mandragor" adıyla bilirdi. Odysseus destanında Circe'nin argonotlara adamotu ile büyü yaptığından bahsedilir.

Adamotundan İncil'de de bahsedilir. Genesis'te "Reuben hasat

zamanında gitti ve tarlada adamotunu buldu. Rachel onu kullandı. Hamile kaldı ve bir oğlan doğurdu" diye yazar. (Not: 1963'te bir grup Hintli bilim adamı Bombay'da Adamotundan hazırlanan bir ekstreye kısır kadınların erkek çocuk doğurduğunu iddia ettiler). İsrail'de buğday hasadı zamanı olgunlaşan sarımsı erik benzeri meyvalar son derece tatlıdır. Belli miktar yendiğinde başdönmesi yapar, fazlası delirmeye kadar götürebilir. Döllenmeyi kolaylaştırdığı düşünüldüğünden aşk iksirlerinde uzun süre kullanılmıştır. Son yıllarda, İsrail'de olgun adamotu meyvalarından hazırlanan bir içki yeni evli çiftlere pazarlanmaktadır. Yahudiler adamotu kökünü kötü ruhlara karşı tılsım olarak kullanırlardı. Adamotu bugün dahi Doğu Akdeniz ve Orta Doğu ülkelerinde aşk tılsımı ve uğur olarak taşınır. Adamotunun tek özelliği aşk ve doğurganlık sembolü veya tılsımı olmasıdır. Rivayete göre Hazreti Süleyman adamotu kökünün bir parçasını mühür yüzüğünde taşırdı ve bunun kendisine ruhlara üzerinde hakimiyet gücü verdiğine inanırdı. Hipokrat bitkinin ağrı, kuruntu ve buhran'ı tedavi edici bir narkotik olduğunu teslim etmekle birlikte, zehirlerle ilgili bilinmeyen şeytani güce sahip sihirli bir bitki olduğunu da belirtmeden geçmemiştir.

Anibal, Kartaca'nın hükümlarına karşı çıkan Afrika ordusunu yenmekte adamotunu kullanmıştı. Savaşta geri çekilir gibi yapmış, terkettiği karargahında adamotu kökünde bekletilmiş küp küp şarap bırakmıştı. Düşmanları zaferlerini kutlamak için şarabı içip miskinleşince gelip hepsini ele geçirmişti.

Sezar ve Büyük İskender'in de seferlerinde adamotu'nu benzer şekilde kullandıkları söylenir. Sezar adamotunu Sicilyalı korsanlara karşı, Büyük

İskender ise doğu seferi esnasında kullanmıştı. Romalı askerler, mahkumlarına işkence edip çarmıha germeder önce, "lm şarabı" ya da "Morion" denen bir iki iiriyorlardı. Bu iki adamotundan yapılıyordu. şarabı içen lme benzer bir uyku haline giriyor, nefesi kesilip, nabzı duruyordu. Bu gerçekleşince, adam armıhtan indirilip, gömülmek üzere ailesine teslim ediliyordu. Ancak bazan, mahkum gömülmeden önce diriliyordu. Bu yüzden, bir dönemde, askerlere, vücutları teslim etmeden önce delik deşik etme emri verildi